

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ &
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α' ΣΠΟΥΔΩΝ
& ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ & ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΖΩΗΣ

Μαρούσι, 03-05-2017
Αρ. Πρωτοκόλλου : 72123/Δ1

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Θ. Δημητρακόπουλος
Σ. Λαπατά
Τηλέφωνο 210 344 3318
210 344 3372

ΠΡΟΣ: 1. Περιφερειακούς Δ/ντές Εκπ/σης
2. Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής
Καθοδήγησης Π.Ε.
(μέσω των Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
3. Σχολικούς Συμβούλους Προσχολικής Αγωγής
(μέσω των Περιφερειακών Δ/νσεων Εκπ/σης)
4. Διευθυντές Π.Ε. της χώρας
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία της χώρας
(μέσω των Δ/νσεων Π.Ε)

ΘΕΜΑ: «Ενέργειες Προγραμματισμού του Εκπαιδευτικού έργου των Νηπιαγωγείων για το σχολικό έτος 2017-2018 – Προγραμματισμός λειτουργίας ολοήμερου προγράμματος»

A. Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου

Η Διεύθυνση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Α/θμιας Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με την παρούσα εγκύκλιο θέτει υπόψη των Στελεχών της Εκπαίδευσης και των Συλλόγων Διδασκόντων θέματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, προκειμένου τα νηπιαγωγεία της χώρας να προγραμματίσουν το εκπαιδευτικό τους έργο για το σχολικό έτος 2017-18.

1. Τα Ωρολόγια Προγράμματα των Νηπιαγωγείων

α) Τα Ωρολόγια Προγράμματα των νηπιαγωγείων συντάσσονται με βάση την με αριθμ. πρωτ. 130272/Δ1/ 5-8-2016 ([ΦΕΚ 2670/2016B](#)) Υπουργική Απόφαση με θέμα: «Ωρολόγιο πρόγραμμα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερου Νηπιαγωγείου». Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, το ημερήσιο πρόγραμμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μπορεί να αναπροσαρμόζεται από τους/τις Νηπιαγωγούς, ύστερα από συνεργασία με τη/το Σχολική/ό Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής.

β) Τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία ακολουθούν το εκάστοτε ισχύον αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα των αντίστοιχων τύπων δημοσίων σχολείων (αρ. 4, παρ.1, του Ν.682/77 - [ΦΕΚ 244/1977Α](#)). [Παρέκκλιση](#) από τα ανωτέρω επιτρέπεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2, του άρθρου 4, του Ν.682/77, όπως αντικαταστάθηκε με την περ.11, του Ν.4415/16 ([ΦΕΚ 159/2016Α](#)), σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στην με αρ. πρωτ. 99118/Δ1/16-6-2016 ([ΦΕΚ 1956/2016B](#)) Υπουργική Απόφαση του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

2. Κατανομή Τμημάτων

α) Σύμφωνα με το άρθρο 35, του Ν.4386, «**Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις**» ([ΦΕΚ 83/2016Α](#)) τα νηπιαγωγεία, ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων των νηπιαγωγών, είναι μονοθέσια ή πολυθέσια. Η οργανικότητα των νηπιαγωγείων προσδιορίζεται με βάση την αντιστοιχία νηπιαγωγού προς αριθμό νηπίων και η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα (1) νηπιαγωγό για κάθε είκοσι πέντε (25) νήπια και όχι λιγότερο από: α) δέκα τέσσερα (14) νήπια και β) πέντε (5) νήπια σε σχολικές μονάδες απομακρυσμένων, δυσπρόσιτων και παραμεθόριων περιοχών ή περιοχών με δυσκολίες πρόσβασης ή περιοχών για τις οποίες απαιτείται μεταφορά/μετακίνηση νηπίων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων. (Σημειώνεται ότι, όπου αναφέρεται ο όρος νήπια, συμπεριλαμβάνονται νήπια Α' και Β' ηλικίας).

β) Για την κατανομή των μαθητών στα τμήματα του πρωινού υποχρεωτικού προγράμματος θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κριτήρια όπως η ηλικία (νήπια –προνήπια) και οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των νηπίων, με στόχο να υπάρξει μια ισόρροπη και ισάριθμη κατανομή των μαθητών στα τμήματα.

γ) Επισημαίνεται ότι μέχρι την 15^η Ιουνίου πρέπει να έχει οριστικοποιηθεί ο αριθμός μαθητών στα τμήματα του πρωινού υποχρεωτικού προγράμματος και στα τμήματα του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος σε όλα τα νηπιαγωγεία.

δ) Τα αναλυτικά στοιχεία εγγραφών για το σχολικό έτος 2017-18 καταχωρούνται με ευθύνη των Διευθυντών/Προϊσταμένων τους, στα σχετικά πεδία του Πληροφοριακού Συστήματος **myschool** μετά την ενεργοποίηση του νέου σχολικού έτους 2017-2018 σε αυτό (**από 16 Ιουνίου έως 21 Ιουνίου**).

ε) Στα **Ιδιωτικά Σχολεία** ο αριθμός των μαθητών ανά τμήμα καθορίζεται από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 14 του Ν.682/1977 ([ΦΕΚ 244/1977Α](#)), όπως ισχύει. Για τον ελάχιστο αριθμό εγγραφέντων μαθητών στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία ισχύει η με αρ. πρωτ. [11761/Δ1/15-7-2016](#) Εγκύκλιος του ΥΠ.Π.Ε.Θ. προς όλες τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας.

3. Ωράριο Εκπαιδευτικών

Το διδακτικό ωράριο των νηπιαγωγών καθορίζεται με την με αριθμ. 134623/Ε1/19-08-2016 ([ΦΕΚ 2524/2016Β](#)) Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός διδακτικού ωραρίου εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε νηπιαγωγεία».

Επισημαίνεται ότι, οι Διευθυντές/τριες - Προϊστάμενοι/ες των νηπιαγωγείων φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο. Ως προς το εργασιακό ωράριο, σε καμία περίπτωση δεν παραβιάζεται η σχετική διάταξη του νόμου 1566/85 ([ΦΕΚ 167/1985Α](#)), άρθρο 13, παρ.8, σύμφωνα με την οποία ο εκπαιδευτικός **δεν υποχρεούται να παραμείνει στο σχολείο πέραν των έξι (6) ωρών**.

4. Αντισταθμιστικοί - Υποστηρικτικοί Θεσμοί

Για τη φοίτηση και υποστήριξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καθώς και για θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης των Δημοτικών Σχολείων ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 όπως ισχύει, του Ν. 3699/2008 ([ΦΕΚ 199/2008 Α'](#)) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», στην Υ.Α. 27922/Γ6/8-3-2007 ([ΦΕΚ 449/2007 Β'](#)) «Καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού, που υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και στα τμήματα ένταξης», στην εγκύκλιο [Γ6/15894/14-2-2006 «Φάκελοι ατομικών στοιχείων»](#), στην Υ.Α. 102357/Γ6/1-10-2002 ([ΦΕΚ 1319/2002 Β'](#)) «Ένταξη, φοίτηση και αποφοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλους τους τύπους των σχολείων Ειδικής Αγωγής και τα Τμήματα Ένταξης», στην Υ.Α. 17812/Γ6/12-2-2014 ([ΦΕΚ 315/2014 Β'](#)) «Νόμιμη σύσταση των ΕΔΕΑΥ και καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων των μελών και συντονιστών αυτών», στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.4368/2016 ([ΦΕΚ 21/2016 Α'](#)) «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις», στο άρθρο 11 του [Ν.4452/2017\(ΦΕΚ 17Α'\)](#) «Ρύθμιση θεμάτων του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας και άλλες διατάξεις» στην ΥΑ 172877/Δ3/17-10-2016 "Καθορισμός διαδικασίας σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων συνεκπαίδευσης" ([ΦΕΚ 3561/Β/2016](#)).

Στις περιπτώσεις της περ. β, της παρ.2, του άρθρου 11, του ΠΔ 200/1998 ([ΦΕΚ 161/1998Α](#)) και της περ. η, της παρ. 2, του άρθρο 13, του ΠΔ 201/1998 ([ΦΕΚ 161/1998Α](#)) ανήκουν και οι περιπτώσεις μαθητών των οποίων οι γονείς αιτούνται πρόωγη αποχώρηση ή καθυστερημένη προσέλευση στο πρόγραμμα του σχολείου για λόγους ιατρικής υποστήριξης ή θεραπευτικής παρέμβασης των μαθητών, κατόπιν βεβαίωσης από δημόσιο φορέα, από την οποία προκύπτει με ακρίβεια η ανάγκη της ανωτέρω απουσίας και ο ακριβής χρόνος αυτής. Επισημαίνεται, ότι τόσο ο φορέας που εκδίδει την βεβαίωση, όσο και ο φορέας υλοποίησης της θεραπευτικής παρέμβασης ή ιατρικής υποστήριξης θα πρέπει να είναι δημόσιοι φορείς.

5. Επιμορφωτικές δράσεις

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Προσχολικής Αγωγής και Ε.Α.Ε. οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές συναντήσεις (παιδαγωγικές συσκέψεις, ημερίδες και σεμινάρια) των εκπαιδευτικών των σχολείων της Περιφέρειάς τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 12, του Π.Δ 200/1998 ([ΦΕΚ 161/1998Α](#)), καθώς και στη με αριθμ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 ([ΦΕΚ 1340/2002Β](#)) Υπουργική Απόφαση.

Την αποκλειστική ευθύνη για την έγκριση των επιμορφωτικών συναντήσεων που διοργανώνουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι έχουν ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπ/σης και ο Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε.

Επισημαίνεται τέλος η ανάγκη αξιοποίησης του χρονικού διαστήματος **από 16 έως 20 Ιουνίου και από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου** για την διοργάνωση επιμορφωτικών δράσεων από τους Σχολικούς Συμβούλους.

6. Θέματα υγιεινής και κτιριακών υποδομών του σχολείου

Πριν την ολοκλήρωση του διδακτικού έτους (21 Ιουνίου) σε συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων καταγράφονται τα προβλήματα που αφορούν στην υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας και διαβιβάζονται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου Δήμου και στην οικεία Διεύθυνση Α/θμιας Εκπαίδευσης, ώστε με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι κατάλληλες συνθήκες λειτουργίας των νηπιαγωγείων (κτιριακές υποδομές, ασφάλεια, αισθητική και υγιεινή χώρων, εξοπλισμός).

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές και τα Στελέχη Εκπαίδευσης οφείλουν να συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση κτλ.), ώστε με την έναρξη της σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.

7. Αλλαγή ονομασίας σχολείων στο πληροφοριακό σύστημα Myschool.

Επισημαίνεται ότι στα νηπιαγωγεία, με ευθύνη των Διευθυντών/τριών-Προϊσταμένων τους, στο πεδίο της πληροφοριακής πλατφόρμας Myschool θα πρέπει να αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα η ονομασία/επωνυμία του σχολείου χωρίς τους προσδιορισμούς «κλασικό» και «ολοήμερο».

8. Παραρτήματα νηπιαγωγείων

Για τη λειτουργία παραρτημάτων νηπιαγωγείων ισχύουν όσα ορίζονται στο άρθρο 73, του Ν. 3518/2006 ([ΦΕΚ 272/2006Α](#)), σύμφωνα με το οποίο «Στο τέλος της παρ. 6, του άρθρου 3, του ν.1566/1985 ([ΦΕΚ 167/1985Α](#)) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: Σε περιοχές που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ίδρυσης νηπιαγωγείου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από εισήγηση του οικείου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, να λειτουργήσει παράρτημα του πλησιέστερου προς αυτό νηπιαγωγείου». Για την καλύτερη οργάνωση και προγραμματισμό, εισηγήσεις από τις Δ/νσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης θα γίνονται δεκτές **μέχρι 30 Ιουνίου του τρέχοντος σχολικού έτους**.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της σχετικής απόφασης είναι:

- Σχετική Πράξη του οικείου ΠΥΣΠΕ.
- Γνωμοδότηση Δημοτικού Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη του κόστους λειτουργίας του παραρτήματος από τον οικείο Δήμο σε ό, τι τον αφορά (λειτουργικές δαπάνες καθώς και δαπάνες συντήρησης).

- Αιτιολογημένη Εισήγηση Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης (από την οποία εκτός των άλλων, θα προκύπτει ότι η λειτουργία του παραρτήματος δεν θα επιβαρύνει τον προϋπολογισμό πχ με πρόσληψη επιπλέον αναπληρωτή).
- Αιτιολογημένη Εισήγηση Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Β. Προγραμματισμός λειτουργίας Προαιρετικού Ολοήμερου Προγράμματος

Προϋποθέσεις λειτουργίας:

Σε όλα τα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Νηπιαγωγεία είναι δυνατόν να λειτουργήσει Ολοήμερο Πρόγραμμα με τις εξής προϋποθέσεις:

- Στα 1/θέσια νηπιαγωγεία ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος είναι 5 φοιτώντες μαθητές (νήπια/προνήπια).
- Στα 2/θέσια νηπιαγωγεία, ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος είναι 10 φοιτώντες μαθητές (νήπια/προνήπια).
- Στα 3/θέσια και άνω νηπιαγωγεία, ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος είναι 14 φοιτώντες μαθητές (νήπια/προνήπια).

Όταν ο αριθμός των φοιτώντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα είναι χαμηλότερος των όσων προβλέπονται παραπάνω, τότε αναστέλλεται η λειτουργία του τμήματος, με απόφαση του/της Περιφερειακού/κής Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του/της οικείου/ας Σχολικού/κής Συμβούλου και του/της Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης.

- Επισημαίνεται ότι, ο ελάχιστος αριθμός 5 δεν αφορά τα 1/θέσια συστεγαζόμενα Νηπιαγωγεία. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία συγκροτούν κοινά τμήματα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος.
- Στα νηπιαγωγεία, όπου διαπιστώνεται η ανάγκη πρόωρης προσέλευσης νηπίων/προνηπίων, δύναται να συγκροτείται τμήμα πρόωρης υποδοχής (7:45-8:30). Στο τμήμα αυτό δικαίωμα συμμετοχής έχουν νήπια/προνήπια τα οποία είναι εγγεγραμμένα και φοιτούν στο ολοήμερο πρόγραμμα. Ο ελάχιστος αριθμός για τη λειτουργία του τμήματος είναι τα 5 νήπια/προνήπια.
- Εφόσον επιλεγεί από τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών το προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα, το ωράριο λειτουργίας και η υποχρεωτικότητα της φοίτησης τηρούνται καθ' όλο το χρονικό διάστημα της συμμετοχής σε αυτό και δεν επιτρέπεται πρόωρη αποχώρηση νηπίων/προνηπίων από το Ολοήμερο Πρόγραμμα.
- Εντός του πρώτου πενθημέρου κάθε μήνα, με ευθύνη του/της Δ/ντή-Δ/ντριας, Προϊσταμένου/μένης της σχολικής μονάδας, συντάσσεται και αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση Π.Ε. αναλυτική κατάσταση φοιτώντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα και στο Τμήμα Πρόωρης Υποδοχής, η οποία κοινοποιείται και στον/στην οικείο/α Σχολικό/ή Σύμβουλο.

Παρακαλούνται οι Δ/ντες Π.Ε όπως ενημερώσουν τα Νηπιαγωγεία περιοχής ευθύνης τους και οι Προϊσταμένες/-οι και Διευθυντές/-ντριες των Νηπιαγωγείων τα μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ